

AJUNTAMENT DE
RODA DE BERÀ

MARIA DEL MAR GINÉ SERVEN, secretària accidental de l'Ajuntament de Roda de Berà,

CERTIFICO: Que el Ple d'aquesta Corporació local, en sessió ordinària de data 29 d'abril de 2021, va adoptar, per **unanimitat** dels membres assistents, la següent proposta d'acord:

Moció conjunta que presenten els GRUPS MUNICIPALS DE JUNTS, TRIA, PSC, ERC, C'S i PP per aprovar la prohibició de l'ús del GLIFOSAT i el canvi de pesticides i herbicides per tècniques respectuoses amb el medi ambient.

Monsanto, va tenir la patent de l'herbicida fins l'any 2000. Actualment existeixen al mercat diferents marques comercials, totes elles utilitzen el glifosat com a matèria activa, en diferents concentracions i en solució amb altres substàncies (Roundup, Aquaneat, Aquamaster, Rodeo, Genesis Extra II, Razor Pro, Buccaneer, i d'altres).

Els múltiples usos dels herbicides en horticultura, fructicultura, silvicultura, i molt especialment en jardineria pública i privada, marges de camins, franges de protecció d'incendis i per contenir els brots entre les esclertes en zones pavimentades. Els problemes més importants que s'associen al glifosat són els nombrosos efectes sobre la salut humana, la progressiva contaminació dels aqüífers i dels medis aquàtics, els impactes negatius sobre els fongs i bacteris del sòl, sobre la fauna i flora silvestre i també sobre els cultius i bestiar.

La Directiva 2001/99/CE de la Comissió, de 20 de novembre de 2001, per la que es modifica l'Annex I de la Directiva 91/414/CEE del Consell, relativa a la comercialització de productes fitosanitaris, a fi d'incloure les substàncies actives glifosat i tifensulfurón-metilo. El Reglament (CE) nº 1107/2009 del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, relatiu a la comercialització de productes fitosanitaris i pel que es deroguen les Directives 79/117/CEE i 91/414/CEE del Consell. La Directiva 2009/128/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, per la qual s'estableix el marc de l'actuació comunitària per aconseguir un ús sostenible dels plaguicides.

El Real Decret 1311/2012, de 14 de setembre, pel qual s'estableix el marc d'actuació per aconseguir un ús sostenible dels productes fitosanitaris. La Directiva 2009/128/CE, indica que els Estats membres vetllaran perquè es minimitzi o prohibeixi l'ús de plaguicides en les següents zones específiques: al llarg de les carreteres, en els espais utilitzats pel públic en general o per grups vulnerables, com els parcs i jardins públics, camps d'esport i àrees d'esbarjo, àrees escolars i de joc infantil, així com en les immediacions de centres d'assistència sanitària. Malgrat el mandat als Estats perquè es minimitzi o fins i tot es prohibeixi l'ús de plaguicides en determinades zones, especialment sensibles, l'Estat espanyol, en la seva regulació, mitjançant el Reial Decret 1311/2012, de 14 de setembre, recull mesures d'informació, via senyalització de la pràctica dels tractaments i la necessitat de consentiment per a la seva aplicació en determinats casos, permetent-se, amb determinades limitacions, l'ús de plaguicides, entre els que es troba el glifosat. Atès que al mes de març de 2015, l'Agència Internacional d'Investigació sobre el Càncer (IARC), dependent de l'OMS, ha anunciat que el glifosat és un producte "probablement carcinogen pels humans" incloent-lo en els productes i accions de risc 2A (probablement carcinogen), tot reconeixent la seva relació amb el desenvolupament de limfomes no Hodgkins en estudis epidemiològics de poblacions humanes i les "evidències convincentes" de que provoca càncer en animals de laboratori.

Malgrat aquest antecedent, l'Agència Europea per a la Seguretat Alimentària (EFSA) va publicar en data 12 de novembre de 2015, el seu informe sobre el glifosat. En aquest informe de reavaluació, Mentre la Comissió Europea deliberava sobre l'aprovació de la renovació, al maig

AJUNTAMENT DE
RODA DE BERÀ

de 2016 es va publicar l'informe sumari del comitè Conjunt FAO/OMS sobre residus de pesticides, que posa de manifest que el glifosat no és genotòxic ni carcinogen per als humans via alimentària.

Sobre la base d'aquests informes d'avaluació, la Comissió Europea va publicar, al juny de 2016, els reglaments 2016/1056 i 2016/1313, en què s'estableix una pròrroga nova i s'afegeixen noves disposicions específiques a tenir en compte a les autoritzacions, per part dels estats membres, de productes fitosanitaris que continguin glifosat.

La Comissió Europea va rebre el dictamen del Comitè d'Avaluació i Risc de l'ECHA el 15 de juny de 2017 on es conclouia que, d'acord amb la informació disponible en el moment de l'avaluació, no estava justificada la classificació de perill de carcinogenicitat en el cas del glifosat.

Un cop ja disposava d'aquest dictamen la Comissió va publicar, el desembre de 2017, el Reglament d'execució 2017/2324 que renova l'aprovació del glifosat per 5 anys, fins al 15 de desembre de 2022.

Segons la normativa vigent, els ajuntaments tenen obligacions pel que fa a la informació pública sobre els tractaments fitosanitaris que es fan en les vies i terrenys públics del municipi i les seves proximitats, tant si són de caràcter urbà com rústic, tant si és el propi consistori qui les realitza com si es tracta d'empreses o usuaris privats, tant si són usos agraris com si no ho són. A més d'això, l'Ajuntament com a aplicador està subjecte al compliment de la normativa sobre ús de productes fitosanitaris (el marc general d'actuació per a ús de biocides s'estableix en Reial decret 1311/2012 de 14 de setembre, i a la resolució del Departament d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya de 15 de maig de 1984 que regula l'ús de plaguicides per prevenir danys a animals en pastura). Atès que entenem que s'ha d'aplicar el principi de precaució i adoptar mesures per protegir la salut de les persones, en l'àmbit de les seves competències.

Estem convençuts segons diversos estudis científics que els pesticides i herbicides químics usats en l'agricultura i la jardineria són altament verinosos, tòxics i perjudicials per a la salut de les persones i dels animals, contaminen el medi ambient, les aigües i tot el medi natural. De tots els herbicides, el Glifosat és un dels més perillosos i contaminants.

El Glifosat és l'ingredient actiu més utilitzat en els herbicides no selectius a tot el món, i en els últims anys s'han publicat un gran nombre d'estudis i investigacions que demostren el perillós que és. És persistent, acumulant-se en el sòl durant mesos i anys, essent susceptible d'arribar als nivells freàtics. A més de l'impacte sobre la vegetació, existeixen múltiples estudis científics que citen efectes negatius sobre animals i els seus sistemes endocrins.

Avui se sap que el Glifosat ha passat a la cadena alimentària i que es pot trobar en el cos d'una part molt important de la població europea. S'acumula en les aigües subterrànies, rius i llacs, i s'ha demostrat que està present en la sang humana i en la llet de vaca. El Glifosat i els seus residus s'han detectat en mostres de llet materna, a la sang de dones embarassades, en l'orina, la pluja, el menjar i l'aigua subterrània. L'OMS ha categoritzat el Glifosat en el seu potencial de risc com "probable o possible carcinogen".

Alguns d'aquests efectes tòxics són observats a dosis baixes i realistes que es poden trobar com a residus en els aliments i en els cultius, així com en l'aigua potable. A Catalunya, molts nivells freàtics tenen concentracions mitjanes de Glifosat al llarg de l'any superiors a 0'1 µg/l, valor màxim admès per la normativa europea (Directiva 2006/118/EC).

Tot i així, els herbicides a base de Glifosat són àmpliament utilitzats per les administracions públiques i les municipals en els parcs i jardins públics, marges i vores de camins i carreteres i en d'altres espais del territori. També és àmpliament utilitzat pels jardiniers i en l'agricultura.

AJUNTAMENT DE
RODA DE BERÀ

A Roda de Berà, segons informe presentat en el plenari de data 25 de març de 2020, des de l'any 2019, l'Ajuntament de Roda de Berà, està reduint l'ús d'aquest herbicida, substituint-lo per un herbicida ecològic anomenat Bioempe, a base de vinagre.

L'herbicida Roundup plus, es segueix utilitzant en algunes zones del municipi on no hi ha una afluença de públic elevat, com poden ser en camins, o en algunes parcel·les municipals. Pel que fa, en zones més vulnerables com ara els parcs infantils, o zones properes a escoles, no s'utilitza aquest herbicida, sinó què es fan desbrossaments manuals o mecànics i en cas necessari, es fa ús de l'herbicida ecològic Bioempe

Cal un canvi de perspectiva respecte el concepte de males herbes. Moltes persones les associen a una manca de manteniment d'un espai, però s'ha d'informar a la societat dels múltiples beneficis que aquestes representen, com ara:

- el naixement d'herbes és indicador que el sòl és viu i no conté verins.
- la vegetació ajuda a equilibrar i descontaminar l'aire i l'aigua.
- les herbes protegeixen el sòl, eviten la compactació, milloren la retenció d'aigua i regulen la temperatura.
- les herbes són un excel·lent adob verd gratuït i per tant la seua presència ajuda a millorar la fertilitat del sòl al mateix temps que es redueix l'ús de fertilitzants.
- es poden generar cobertes vegetals molt ben adaptades al medi i amb creixement ràpid a partir de les herbes espontànies.
- les cobertes vegetals també en el context urbà com a hàbitat per a papallones, marietes, grills o ocells.

Cal ser conscients que les diverses alternatives per a eliminar les males herbes, no són tan efectives com el glifosat. Altres productes alternatius no en tenen tanta i substituir-lo demanaria, per tant, fer més intervencions. Els productes alternatius solen comportar un cost energètic superior en alguns casos, i això també cal tenir-ho en compte.

Les alternatives més conegudes per al control de la vegetació no desitjada sense ús d'herbicides són els mètodes mecànics, manuals i tèrmics que ja s'utilitzen àmpliament en altres països europeus per ser respectuosos amb la salut de les persones i amb el medi ambient.

Aquests mètodes no-químics tenen, a més, un major potencial en la generació d'ocupació. Hi ha també herbicides "no sintètics" basats en diferents vinagres (àcid acètic) o en hidroxifosfats naturals, que s'utilitzen en agricultura ecològica per ser ràpidament biodegradables i perquè no tenen efectes significatius sobre la salut i el medi ambient.

Davant les evidències de la perillositat cal aplicar el principi de precaució per prevenir danys i protegir la salut dels ciutadans, sobretot dels més sensibles: nens petits, dones embarassades i persones afectades per la sensibilitat química múltiple (SQM). Tot i la legalitat de l'ús del Glifosat, s'ha de prioritzar la salut de les persones sobre altres criteris de presumpta eficiència, per davant de tot l'Ajuntament té la responsabilitat i compromís de promoure i protegir la salut dels ciutadans i de viure en un ambient net i no contaminat, i per això cal aplicar totes les mesures preventives que facin falta.

Cada dia hi ha més ajuntaments i administracions públiques que han acordat deixar de fer servir el Glifosat i altres pesticides de síntesi.

És per tots aquests motius que tots els Grups municipals proposen al Ple l'adopció dels següents ACORDS :

AJUNTAMENT DE
RODA DE BERÀ

Primer: L'Ajuntament de Roda de Berà en el període de 6 mesos deixarà d'utilitzar qualsevol herbicida que contingui Glifosat en qualsevol lloc del terme municipal i substituirà aquesta pràctica per mitjans mecànics per desherbar o per qualsevol altra tècnica compatible amb la salut dels ciutadans i del medi ambient.

Segon:-Dotar al personal de la brigada municipal de la formació adequada per adoptar les noves tècniques de jardineria sense tòxics

Dictar instruccions de treball per part de l'Alcaldia o Regidories responsables dels diferents Àmbits o Àrees, al personal de Parcs i Jardins, al personal de manteniment d'edificis, els conserges d'Escola, al personal de la Policia municipal, entre d'altres, relatives a la prohibició expressa d'utilitzar glifosat i qualsevol tipus d'herbicida químic de síntesi, en l'exercici de les seves funcions. Caldrà dotar de pressupost i al personal municipal de la formació adequada per adoptar les noves tècniques de jardineria.

Tercer: En els plecs tècnics i condicions de totes les licitacions i contractacions que es facin en matèria de jardineria i espais verds es prohibirà expressament la utilització del glifosat i d'altres herbicides químics de síntesi en l'execució del contracte i l'obligació d'utilitzar mètodes sostenibles i alternatius a l'ús de glifosat i d'altres químics de síntesi, dirigides als diferents adjudicataris al servei de l'Ajuntament de Roda de Berà i susceptibles de fer servir aquests productes en l'execució de les seves tasques. Als promotors de projectes d'urbanització d'iniciativa privada, se'ls hi exigirà que el projecte contempli les mesures alternatives al glifosat i d'altres químics de síntesi per eliminar les "males herbes". El plec de clàusules administratives també inclourà la possibilitat que l'adjudicatari es sotmeti a auditories externes (anàlisis) que mostrin el compliment en l'abandó de l'ús del glifosat i qualsevol altre herbicida químic de síntesi.

Quart: L'Ajuntament de Roda de Berà, en el termini de sis mesos, substituirà gradualment l'aplicació dels altres pesticides i herbicides de síntesi que s'utilitzen actualment, tenint en compte primerament les zones més perilloses de ser contaminades, com el casc urbà, els marges i les vores dels camins, les zones humides, pous, torrents, rieres, zones boscoses, ..., per tècniques de lluita biològica respectuoses amb el medi, experimentant en aquest temps les millors pràctiques alternatives respectuoses, sostenibles i sense risc.

Cinquè: L'Ajuntament facilitarà la informació i la formació adequada al personal de la brigada en jardineria sostenible i tècniques de lluita biològica i en l'ús de mètodes ecològics per a tractar l'herba. Altres conceptes com un canvi integral en la gestió del verd urbà, i la promoció de plantes que beneficien la biodiversitat seria molt bo poder d'aplicar-lo tenint en compte que s'ha de procurar mantenir i preservar aquestes plantes.

Sisè: Mentre l'ús de pesticides i herbicides de síntesi no s'hagin eliminat del tot, l'Ajuntament es compromet que els tractaments que es facin amb productes químics estiguin plenament justificats i que en qualsevol cas, s'informi la ciutadania en general i personalment a qui ho pugui sol·licitar com estableix el Reial decret 1311/2012 de 14 de setembre . Per això s'establirà un protocol de senyalització i d'avís, sobretot per a les persones amb problemes de salut derivats de la sensibilitat a productes químics, quan s'utilitzin aquests productes en qualsevol servei públic de Roda de Berà, mitjançant una fitxa tècnica on s'expliqui on i perquè es fa el tractament i on hi constin els productes que s'utilitzaran i les quantitats, la seva toxicitat i els problemes de salut i al·lèrgies que poden ocasionar, el número de registre oficial de l'establiment on s'han comprat els productes i les mesures d'informació i seguretat que s'han pres o es prendran i que la fitxa es posi en un lloc visible on es faci el tractament i en el web de l'Ajuntament.

Setè: L'Ajuntament garantirà que les persones que facin els tractaments amb pesticides aniran degudament equipats per tal que no es perjudiqui la seva salut i serà personal degudament format i amb la possessió del Carnet d'aplicador i manipulador de productes fitosanitaris.

AJUNTAMENT DE
RODA DE BERÀ

Vuitè: L'Ajuntament de Roda de Berà s'adreçarà per informar que hi ha un acord del plenari de l'ajuntament de Roda de Berà on s'ha prohibit l'ús del glifosat en el terme municipal de Roda de Berà, al Ministeri de Foment, al Departament de Territori i Sostenibilitat i a ADIF, perquè no facin servir glifosat ni qualsevol altre herbicida químic de síntesi en la neteja dels marges de carreteres i vies del tren del terme municipal

Novè: L'Ajuntament de Roda de Berà demanarà a la Generalitat de Catalunya, al Gobierno de España i a la Comunitat Europea que prohibeixi la venda i l'ús dels pesticides que continguin Glifosat.

Desè: L'Ajuntament de Roda de Berà adopta el compromís d'informar, sensibilitzar i assessorar a la població, sobretot als petits i grans pagesos del municipi, els que ho fan per oci, entreteniment o per autoconsum i també els que tenen explotacions agrícoles més grans i professionalitzades, dels avantatges per a la salut, l'alimentació, el medi ambient i el medi natural, d'eliminar l'ús de pesticides i adoptar de la lluita biològica respectuosa amb la salut de les persones i el medi ambient, cercant el compromís de tots per tal d'aconseguir i tenir un municipi lliure de Glifosat i pesticides tòxics i perniciosos.

Onzè: Declarar Roda de Berà municipi lliure de glifosat

I perquè consti, als efectes oportuns, i a reserva dels termes que resultin de l'aprovació de l'acta, segons preveu l'article 206 del RD 2568/1986, de 28 de novembre, expedixo el present certificat amb el vistiplau del Sr. Alcalde, a Roda de Berà document signat electrònicament al marge.

Ho certifica la secretària accidental amb el vist i plau de l'alcaldia.

